

zidani most pred frančiškanarsko cerkvijo. Tudi nekatoljski kristjani, ki jih je pa mende malo v Ljubljani, so si poleg veliciga poslopja, ki ga „Kolizeum“ imenujejo, poleg Celjovške ceste zalo cerkvico napravili. Sploh se na ti strani mesta poleg Celjovške in Dunajske ceste nove mogočne hiše vzdigujejo tako, da človek, ki dolgo ni v Ljubljani bil, se komaj stariga obraza tukaj spomne. Le stara bajtica, na pol podertija pri „Kreuzbirtu“ bolnišnici nasprot še stoji kot pavova noga med drugimi lepimi poslopji. — Nekatere ulice imajo lesen tlak, ki mi je prav dopadel, ker se prav lahko po njem hodi; če le tudi kaj časa terpi?

Še lepši pa ko mesto so prijetni kraji okrog Ljubljane. Na severni strani imajo Ljubljančani prijazno sprehajališče, ki se mu Latermanov drevored pravi, nad njim in pred zalim gajem je prijetni gradič pod turnam „Tivoli“ imenovan. Od tod pelje kaj vabivna pot na hrib z imenom „rožnik“ (Rosenbach), verh kteriga stoji zala cerkvica, od ktere je na vse kraje krasen razgled obilno plačilo popotniku za majhni trud poti do cerkve.

Ko sim bil mesto in njega okolice ogledal, sim nekatere prijatle in stare znance obiskal. Nar bolj pa mi je bilo pri sercu gospó baronko Codelli-tovo, ki se smé zastran priljudne milodarnosti, kakor v Terstu žlahna gospa Reyer-jeva, zares mater ubogih imenovati, in ki je nekaj tudi meni veliko dobriga storila, v njeni starosti še enkrat viditi in jo hvaležno pozdraviti. Ne posmehuj se mi, prijatelj! de ti to pripovedujem. Meni je hvaležnost za prejete dobrote veliko bolj pri sercu, ko preiskovanje: ali so Ljubljano, nekdanjo Emono, res Argonauti sozidali ali ne. Ko bi to gotovo bilo, bi se smela Ljubljana ponašati, da je narstarejši mesto avstrijskiga cesarstva, in čez tri tisuč let bi že štela. Če se je Emona pozneje osnovala, je mesto vendar že silno staro, ker ga zgodovina že nekoliko sto let pred Kristusovim rojstvom opomne. Osemnajst let pred Kristusom so ga Rimljani vzeli, in potem je bilo dolgo terden tabor zoper severne še malo omikane narode, ki so lepo Italio napadali, dokler ga ni šiba božja, kralj Atila, v letu 452 popolnoma razdjali. Kmalo pa se je spet novo mesto povzdignilo, kjer današnje predmestje Gradiše stoji, in Justinianov vojskovodja Narses, hraber junak, ga je okoli leta 570 s terdnjavami obdal. Takrat so ptujci mesto, ki je bilo domačim — Slovencam — mende vedno Ljubljana, še zmiram Emono imenovali, in še le pod cesarjem Karolom velikim v devetim stoletju so mu Nemci ime Laibach dali. Prav velika ni mende Ljubljana nikdar bila; še dandanašnji ne šteje veliko čez 17 tisuč duš.

Novičar iz slovanskih krajev.

Xp. Iz Celja. Bravcam „Novic“ podam danes popis, kako je c. k. zborna sodnija v Celji pretekli mesec tisto silovito prigodbo razsodila, ki se je pripetila pred 2 letama in o kateri se je veliko govorilo in po časnikih pisalo. — 29. rožnika 1850 zjutra rano je umerl v svoji hiši v Vinskem Verhu v soseski sv. Barbare poleg Šmarja dosluženi g. fajmošter Miha Dragošović, ki je s svojimi sosedi zavolj zemljišnih mej večkrat prepír imel, zavolj kterega ga je večidel cela okolica sovražila. Berž po smrti fajmoštra se podá višji vradnik tadašnje Ješovske grajščine v njegovo stanovanje in po sodniški postavi zapečati vso zapuščino razun sôbe, kjer je merlič na parah ležal. Že takrat jeneka množica, ki se je z izgovorom za rajnega moliti v hiši snidila, pokradla mnogo nezapertega hišnega orodja v kuhinji in pred hišo; — razujzdana lakomnost je celo tako delječ segla, da so dva svečnika pri parah po-

kradli, in le svarilu nekterih bolj poštenih, ki so ravno pri merliču bili, je pripisati, da mu niso celò blazin in žimnice izpod trupla vzeli. Po besedah verjetnih prič je ležal merlič kot berač na parah. 30. rožnika popoldne, ko je imel pa pogreb biti, se je snidilo okoli 400 ljudi iz 4 bližnjih far, iz Šmarja, Št. Štefana, Št. Vida in Sladke gore pred hišo rajnega. Nepokoju in tatvinam v okom priti, je bil poslan grajšinski brič tjè. Na mesto pridši vidi fantaline skozi okno v klet se plaziti in zbrani množici v loncih in verčih vina iz kleti podajati. Ko se hoče temu zoperstaviti, ga začne derhal suvati, in ker vidi: de ne more sam nič opraviti, odlazi. Ko trugo z merličem vzdignejo k pogrebu, ga spremi le majhna množica; vsi drugi ostanejo pred hišo, in še tista majhna množica, ki je merliča od hiše spremila, se verne večidel kmalo spet nazaj, kakor so nekatere priče poterdile, na poklic trobila. Komaj z merličem odidejo, se začne križem rop po celi hiši; sodniški pečati se odtergajo, kletne duri se odpró, vinski sodci nastaviyo, nekteri vino pijo, drugi ga v škafih preč bajejo, veliko ga steče po tleh; oknja in duri v sobah izderó, nekaj se jih serdito pokončá, nekaj odnese; peči poderó; hišnega orodja kakor stolov, miz, škrinj itd. nabaše kdor več more in gré ž njim domú.

Ko pride komisija, najde, razun nekterih pivcov in pijanih v kleti, vse prazno in le tû in tam kakošno razbito reč, čepine in slamo po sobah — žalostno znamenje grozne tolovajske razujzdanosti!

Škoda v vsim skupej je cenjena na 692 fl. dobriga denarja, ktera je pozneje po svarilu v cerkvah deloma povernjena bila. (Konec sledi).

Iz Kalca na Notrajskim 12. maja. Ni davno, kar sim se nalaš v Materio na Primorsko podal, da bi tamkaj imenitni kačji kamen in tistega moža vidil, ki stekljino ozdravlja. Kačji kamen prav za prav ni kamen, ampak (kakor se meni zdi) okamnena ribja glava, na enim koncu dobro tenka, trivoglata, z zobmi, ko steklo gladka, in ima v sredi nekaj rudečega, ilnatemu pesku podobnega. Kamen je lastnina častite rodovine Nigovetičeve, in je že več 100 let pri hiši. Nek hvaležen romar ga je podaril. Ta kamen se položi na kačji vpik, se dobro poveže in v 2 do 4 tednih sam z zaceljene rane pade. Imeli so nekaj dva kamna, pa eden se je že kdaj razdrobil; ostalega pa bolj hranijo kot zlato, ker ga vpičenim z milim sercom posodujejo. Kamen se je tako koristen dokazal, da sim, poslušavši kar se mi je od njega pripovedovalo, jenjal biti neverin Tomaž.

Pride k meni tudi Balantin Babuder, s pridevkom Košanc, mož modrega obraza, okolj 60 let star, bistrega očesa, malih besed, ki sam sebe tudine hvali. Obljubil mi je popisati, kje in koliko steklih je ozdravil, pa danes še obljubljenega popisa čakam, ker sim mislil, da se bom za njegovo reč v prid človeštvu potegnil. Kolikor jaz in vsi sosede po celem Krasu in še dlè od Babudra vémo, je hvale vredno, je nenavadna pomoč, naj že nasprotniki čelustarijo kolikor hočejo. Gotovo je:

1) da je Babuder vsacega ozdravil, ki je zdravilo prav po njegovim ukazu vžil *);

*) Dovolite nam tukaj le eno vprašanje: Ali je sloveči Babuder vsacega že steklega ozdravil? ali le take, ki so bili popadeni od steklega psa ali volka? To je natanjko zvediti, ker to je tisti veliki razložek, kterega ne smemo nikdar zanemariti, ako sodimo o zdravilni moči kakega zdravila. Kdor nam skaže, da je vsacega steklega ali saj veči del steklih ozdravil: temu gré čast in hvala, da ima gotovo zdravilo, — temu naj se podá berž imenitno in veliko darilo, zakaj on je rešnik človeštva ene nar strašniših bolezin! — Vsa vsa druga je

- 2) da med 18 stekljimi (?) jih je 17 rešil, ki so se k njemu podali, in da je osemnajsti umerl, ki se je v bolnišnico podal;
 - 3) da še nobenega v celem cesarstvu ne vémo, ki bi stekle ozdravil, in celò bolj ozdravil kot Babuder;
 - 4) gotovo je, da zdravilstvo in lekarija narveč iz skušinj izvirate;
 - 5) da se imenitne znajdbe narveči del le primerijo;
 - 6) gotovo je, da se deželanu ravno tako lahko znajdba primeri, kot mestnjanu;
 - 7) gotovo je, da je lani Sardinski kralj neki Lahinji, ktera se je hvalila, da stekljino ozdravlja, izbico v bolnišnici odločil, v kateri naj skaže, kako in kaj de zná; tedaj pa tudi mislim:
- 1) da Babudravo zdravilstvo ni puhla reč,
 - 2) da Babudra ni treba v prah tlačiti, marveč naj se mu kot skušenemu možaku
 - 3) tolikanj v naših deželah dovoli, kolikor se je dovolilo na Sardinskem eni ženski.

Babuder, še enkrat vas povabim, pošljite mi svoje pisma! Bomo poterkali na visočejih vratah, ker se na-djam, da se bodo odperle!

„Novice“ pravijo, da je senó v Senožečah grozno drago. Kaj pa še le na Pivki! Moji sosede morajo clò do unkraj Ljubljane po-nj hoditi. Sadaj pa ni ne sená ne paño; žito je drago tako, da je komaj izhajati. Prihodnja letina dosihmal tudi slabo kaže. Rž je pomerla, zime začetik je bil prenagel in zima je bila predolga, pomlad pa prepozna; dežja malo; borja in suša ste nagajale, danes pa sovražni sever piha in piha, da vsò travico obrije! Če ne bo boljšega vremena, bomo kmalo poželi in pokosili; kaj pa bo naprej, ne vémo!

Miroslav.

Iz Vipavske doline se „Novicam“ naznani, da tisti silni sneg in mraz pretečeni mesec, ki nas je o pervim hipu tako prestrašil, ni ne sadju ne terti nič škodoval, ker je berž borja vso škodo vbrnila. Če tedaj prihodnjič kakošna huda ura ne pride, bomo imeli sadja in vina dovelj. — Naš c. k. okrajni zdravnik g. dr. Müller nas je te dni zapustil, ter se po dovoljenju ministerskim v ravno ti službi v Radoljco na Gorenjsko preselil. Naša dolina ostane sedaj brez doktorja.

Iz Ljubljane. Z veseljem zamoremo spet naznani novo razdelitev 151 oralov in 389 □sežnjev veliciga močirniga zemljiša na Loki, skozi kteriga Izanska cesta pelje, ki dosihmal ni bil ne za pašnik ne za polje, ampak popolnoma močirna pušava. Deležniki tega zemljiša (Božjiga polja, Kertine in Terdine) so zlasti na svét za razdelitev nerodovitnih pašnikov okoli Ljubljanske nevtrudljivo pridniga g. Podkrajšek-a za razdeljenje prosili, ktero se je 3. dan t. m. dogoto-

pa: ako se pravi, da zdravilo ozdravi po stekli živini popadene ljudi. Gotove skušnje — hvala Bogu — učé, da le malo od steklih psov popadenih ljudi za stekljino zbolí in sploh se šteje na 20 popadenih le eden, 19 jih zdravih ostane. Če se taki ozdravljajo, ki bi sami po sebi ne bili zboleli, je rajtinga napčna, če se po tem pravi, da je zdravilo pomagalo. In ravno v tem je vzrok, da imamo toliko zdravih, ki so bile gotove v začetku povzdigovane, sedaj pa — mirno počivajo pri pozabljeni šari. Naj stopi Babuder na beli dan; naj se vpričo zdravnikov ozdravljanja steklih loti, — in če mu pri teh po sreči stečejo skušnje, si zamore svest biti, da ga bo celí svet hvalil rešenika grozne bolezni in da mu bo država podarila bogat dar. Če je on zares zdravilne moči svojega skrivnega zdravila prepričan, je kot kristian tudi dolžan ga saj proti plačilu razglasiti. Dajte, gosp. Miroslav, da se to zgodi! Vred.

vilo — gotov dobiček posestnikom. — Po naznanilu „Danice“ se je med bukvami rajnciga gosp. dr. Jakopa Zupana (učeniga in iskreniga Slavena) njegova oporoka našla, po kateri ima vse slovenske bukve, ki jih je 6 centov, c. k. Ljubljanska bukvarnica dobiti. Ta zapuščina bo lep zaklad naši bukvarnici, ker po zagotovitvi bukvarničniga vodja g. Kastelic-a je imel rajnki posebno veliko število imenitnih Dalmatinskih knjig.

Novičar iz mnogih krajev.

Car Miklavž, ki je bil na Dunaji z veliko častjó sprejet, je 12. dan t. m. Dunaj spet zapustil in se v Prago podal k cesarju Ferdinandu, po tem gré čez Berolin domú. Sliši se, da je veliko rusovskih redov razdelil. V spomin tega časa se bo medalja skovala, na eni strani z obrazama našiga in rusovskega cesarja, na drugi pa s spomenico. — Ker se pogostama primeri, da se skušajo vojaki k pobegu ali sicer k nezvestobi do cesarja zapeljavati, določi cesarski patent od 6. t. m. kazni, po katerih se imajo taki zapeljivci kaznovati, namreč od 6 mescov do 10 let s težko ječo, v tisti deželi pa, kjer je nagla sodba (Standrecht) oklicana, se imajo ob glavo djati. Ta postava bo 14 dni po razglasilu v veljavo stopila. — V vojniškem imeniku sebere, da je sedaj v cesarski armadi 7 maršalov (med temi Wellington in Paskievič), 23 generalov topništva in konjnikov, 103 vojnih maršallajtenantov, 145 generalov in 244 polkovnikov. — 7. in 8. dan t. m. je bil na Dunaji zbor za osnovo državnega gojzdnarskiga društva; snidilo se je 87 gojzdnarjev iz vsih dežel cesarstva, ki so se posvetovali o postavah tega noviga društva. — Na Dunaji se snuje društvo, v ktero bojo manj premožni ljudje od spomladi do jeseni vsak mesec po svoji moči donašali majhne zneske v denarjih, s kterimi se bojo o pravim času derva, moka in krompir nakupili, pozimi pa deležnikom po vloženim znesku te reči delile. — Iz Ogerskiga se sliši, da poljski pridelki dobro kažejo, ker so se po dežji in gorkim vremenu zlo poboljšali. — Na Markim se pogostama od požarov sliši. — Dunajsko Marijno društvo za podporo katoliških misionarjev je razglasilo unidan, da ima dosihmal 25.666 fl. v ta namen nabranih. — Poslednji Teržaški časnik pové, da je za katoliške misionarje za srednjo Afriko namenjena železna barka, ki se imenuje „Stella matutina“ (zgodnja danica), z vsim moštvam 29. sušca srečno v Chartum prijadrala. Ravno je tudi v Dunajskih novicah pismo natisnjeno, ki ga je g. Knobleher 16. prosenca Marijnemu društvu pisal, v kterim se bere tudi od velike nevarnosti, v kateri so po silnim viharji popotniki bili. — Tudi nadvojvoda Toskanski je vstavo, osnovano 15. svečana 1848, zaverigel 8. dan t. m. — Velika slovesnost na Martovim polji 10. dan t. m. v Parizu je pretekla, brez da bi bil Napoleon cesar oklican. Vojaška parada je bila krasna; proti poldné je Napoleon prijahal in po tem delil poveljnikom vojaških kardel nove bandera, na kterih je orel z razpetimi perutnicami. Po telegrafskih naznanilih zvemo, da konec Napoleonoviga govora se je takole glasil: „Orli cesarja so se mogli spet prikazati, ker je Francosko zopet svobodno. Prejmite vnovič te orle, ne da bi ž njimi žugali vunanjim državam, ampak v znamenje naše neodvisnosti“. Te besede so bile z veliko slavo sprejete. — Toliko povéjo telegrafi. Kaj pa te besede pomenijo je težko vganiti. Človek ima zares zato jezik, da svoje misli skriva!